

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye, tekstil ve hazır giyim sektöründe uzun yıllar boyunca dünya çapında rekabet gücü yüksek bir üretim ve ihracat üssü konumunda olmuştur. Ancak son yıllarda, özellikle 2022-2026 döneminde sektörde yaşanan yapısal sorunlar nedeniyle ciddi bir daralma yaşanmaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre, 2025 yılında tekstil ve hazır giyim sektörlerinde yaklaşık 5 bin şirket faaliyetini sonlandırmış ve bu durum 113 binden fazla kişinin doğrudan işsiz kalmasına yol açmıştır. Son üç yılda sektördeki toplam istihdam kaybı 380 bin kişiye ulaşmıştır. 2026 yılının ilk aylarında da hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı gerileme göstermiş, tekstil ve ham madde ihracatı ise düşüş kaydetmiştir.

Benzer daralma, mobilya, otomotiv yan sanayi ve diğer emek yoğun sanayi kollarında da gözlenmektedir. Fabrika kapanmaları özellikle Denizli, Bursa, Gaziantep, Kahramanmaraş, Adıyaman, Niğde gibi Anadolu'nun sanayi şehirlerinde yoğunlaşmıştır. Bu kapanmalar binlerce kalifiye işçinin işsiz kalmasına neden olmuştur.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, tekstil ve sanayi sektöründeki fabrika kapanmalarının ve Türk yatırımcıların üretimlerini yurt dışına kaydırmasının sebeplerinin incelenmesi amacıyla; Anayasa'nın 98'inci maddesi ile İçtüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Selcan TAŞÇI
Tekirdağ Milletvekili

Uğur POYRAZ
Antalya Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Türkiye, tekstil ve hazır giyim sektöründe uzun yıllar boyunca dünya çapında rekabet gücü yüksek bir üretim ve ihracat üssü konumunda olmuştur. Ancak son yıllarda, özellikle 2022-2026 döneminde sektörde yaşanan yapısal sorunlar nedeniyle ciddi bir daralma yaşanmaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre, 2025 yılında tekstil ve hazır giyim sektörlerinde beş bine yakın şirket faaliyetini sonlandırmış ve bu durum yüz on üç binden fazla kişinin doğrudan işsiz kalmasına yol açmıştır. Son üç yılda sektördeki toplam istihdam kaybı üç yüz seksen bin kişiye ulaşmıştır. 2026 yılının ilk aylarında da hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı gerileme göstermiş, tekstil ve ham madde ihracatı ise düşüş kaydetmiştir.

Benzer daralma, mobilya, otomotiv yan sanayi ve diğer emek yoğun sanayi kollarında da gözlenmektedir. Fabrika kapanmaları özellikle Denizli, Bursa, Gaziantep, Kahramanmaraş, Adıyaman, Niğde gibi Anadolu'nun sanayi şehirlerinde yoğunlaşmıştır. Bu kapanmalar binlerce kalifiye işçinin işsiz kalmasına neden olmuştur.

Türk yatırımcıların üretimlerini yurt dışına kaydırması da aynı dönemde hız kazanmıştır. Güvenilir sektör raporlarına göre, 200'den fazla Türk tekstil ve konfeksiyon firması üretimini Mısır'a taşımıştır. Türklerin Mısır'daki toplam doğrudan yatırımını 3-3,5 milyar doları aşmıştır. Bu yatırımlar 150 binden fazla Mısırlı işçiye istihdam sağlamaktadır. Mısır'daki düşük işgücü maliyeti, enerji fiyatları ve lojistik avantajlar bu göçü tetiklemiştir. Romanya ise özellikle mobilya ve bazı sanayi kollarında yeni bir çekim merkezi haline gelmiştir. Türk firmaları Avrupa Birliği üyesi olmanın sağladığı gümrük avantajları ve düşük maliyetler nedeniyle burada üretim tesisleri ve mağazalar kurmaktadır.

Bu durumun temel nedenleri şunlardır. Yüksek enflasyon enerji, hammadde ve işçilik maliyetlerini artırmıştır. Yüksek faiz oranları ve kredi erişimindeki zorluklar yatırımları olumsuz etkilemiştir. Döviz kuru politikaları rekabet gücünü erozyona uğratmıştır. Küresel talep daralması, özellikle Avrupa Birliği pazarı, olumsuz etki yaratmıştır. Uzak Doğu ve Mısır gibi ülkelerin düşük maliyetli rekabeti de sektörü zorlamıştır.

Türkiye'ye olan etkileri ise çok boyutludur. İstihdam ve sosyal etkiler açısından yüz binlerce kişinin işsiz kalması özellikle kadın ve genç istihdamını olumsuz etkilemiştir. Bu durum göçü, yoksulluğu ve bölgesel dengesizlikleri artırmıştır. Ekonomik etkiler bakımından ihracat gelirlerinde gerileme yaşanmış, cari açık artmış, vergi ve sigorta gelirlerinde düşüş gözlenmiştir. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin zincirleme iflas riski ortaya çıkmıştır. Bölgesel kalkınma açısından Anadolu'daki Organize Sanayi Bölgeleri boşalmış, sanayisizleşme ve kalkınma geriliği yaşanmıştır. Stratejik riskler yönünden ise tekstil gibi stratejik bir sektörün erimesi dışa bağımlılığı artırmış ve ulusal üretim kapasitesini kalıcı olarak zedelemiştir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, tekstil ve sanayi sektöründeki fabrika kapanmalarının ve Türk yatırımcıların üretimlerini yurt dışına kaydırmasının yarattığı istihdam kaybı, ekonomik gerileme, bölgesel kalkınma geriliği ve stratejik riskler kalıcı, bilimsel ve etkin şekilde ele alınmalıdır. Bu amaçla sorunun kökenleri, küresel rekabet şartları, iç politika etkileri, teşvik mekanizmalarının yetersizliği, maliyet unsurları, aile ve toplum üzerindeki etkileri, eğitim ve meslekî dönüşüm ihtiyacı, kamu kaynaklarının etkin kullanımı, kapanan işletmelerin rehabilitasyonu, toplumsal farkındalık çalışmaları ve sanayi politikalarının yeniden yapılandırılması için bir Araştırma Komisyonu'nun kurulması zorunlu hale gelmiştir.